

Gezicht op de elegante villa vanuit de tuin. Rechts: de auteur op weg naar Isola del Garda.

Isola del Garda

‘Opgroeien op het eiland was als opgroeien in Wonderland’

Een aantal maanden per jaar opent de familie Borghese Cavazza de deuren van hun palazzo-achtige villa voor het publiek. Beter gezegd: dan ontsluiten ze hun eiland, Isola del Garda. Het privédomein is een parel met prachtige tuinen, midden in het Gardameer. Een mysterieuze en magische plek vol verhalen.

TEKST EN FOTO'S LOUËL DE JONG

Hoe kan het eilandje dit straks nog overtreffen? We rijden over een prachtige slingerweg langs de oevers van het Gardameer. Er zijn pijnbomen, roze oleanders, palmen en olijfgaarden. Links rusten terrakleurige huizen tegen beboste bergen, rechts glinstert het water. Het is nog vroeg. Om 9.35 uur vertrekt de boot vanuit Gardone Riviera naar Isola del Garda: het privédomein van de familie Borghese Cavazza. Een clubje mensen wacht al op de steiger, het witte taxibootje arriveert exact op tijd. Van april tot en met oktober kun je vanaf verschillende opstapplaatsen naar het idyllische eiland varen. Eigenares Lady Charlotte Cavazza, inmiddels in de tachtig, woont er nog altijd, samen met een aantal van haar zeven kinderen en hun gezinnen. Charlottes echtgenoot Camillo Cavazza overleed in 1981. De familie besloot het eiland te openen voor rondleidingen en exclusieve

trouwerijen, om zo hun unieke erfgoed te delen. En om zo de (restaurant)werkzaamheden te kunnen bekostigen voor het palazzo-achtige huis, oude park en de weelderige tuinen.

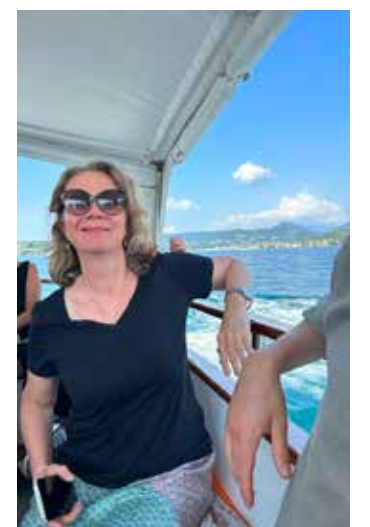
Magische plek

De overtocht van een klein halfuur is een genot. Wind in de haren, schuimend azuurblauw water, hoe kort ook, het is alsof je naar een andere wereld gaat. Fotograaf Paolo Cavagnini, die samen met Alberta Cavazza (één van Charlottes dochters) een boek over het eiland maakte, omschrijft het als Peter Pan's *Neverland*: een mysterieuze en magische plek vol verhalen. Alleen gaan we niet "bij de tweede ster rechts en rechtdoor tot de ochtend", zoals in het kinderboek, maar varen we met een bocht naar links om het groene eiland, waarna het imposante huis in Venetiaanse, neogotische stijl opdoemt. *Proprietà privata* staat op een bordje op de kleine kade. Naast de oude toren dobbert >

INFO

BEZOEK ISOLA DEL GARDA

Het privé-eiland is geopend voor het publiek van april t/m oktober. Het ligt in het Gardameer, vlak bij San Felice del Benaco, er zijn meerdere opstapplaatsen voor de boot. Bezoek kan alleen met rondleiding en na vooraf reserveren. isoladelgarda.com

Boven: het privé-eiland gezien vanaf het water. Rechts: wandelen in het park; bloemenweelde op het eiland.

nog een bootje. Dit is geen vakantiehuis, de familie Cavazza woont hier het hele jaar. Voor school, winkels en werk gaan ze naar het vasteland. Daar bezitten ze nog een grote olijfgaard, manege en agriturismo.

Pronkstuk in de tuin

Na een welkomstwoord wijst gids Stefania op een eenvoudig huisje. Het blijkt de plek waar het personeel altijd samenkwam – en nog steeds drinken de tuinlieden van Isola del Garda hier hun koffie. De rondleiding gaat verder door de mooie tuinen waarvoor een aantal van de bezoekers duidelijk speciaal is gekomen. Een pronkstuk is de karakteristieke *Ginkgo biloba*, ofwel Japanse notenboom: de oudste boomsoort op aarde, ook wel ‘levend fossiel’ genoemd aangezien de *Ginkgo biloba* als soort al 270 miljoen jaar oud is. Daarbij overleefden

ginkgo’s de atoombom op Hiroshima. De boom wordt daar dan ook vereerd en ook deze familie is trots er een te hebben. Sowieso noemen de Cavazza’s hun oude park en tuinen “een stukje paradijs”. Alberta: “Opgroeien op het eiland was als opgroeien in Wonderland. Rond het huis waren allerlei heerlijke plekken om te ontdekken, inclusief griezelige grotten en baai met moerascipres. We waren met zeven kinderen, allemaal voelden we ons zielsgelukkig in de natuur.”

Russische en Engelse stijl

Het park en de villa werden aangelegd en gebouwd door Alberta’s betovergrootvader Gaetano de Ferrari. Hij kocht Isola del Garda in 1869. Het was vooral zijn vrouw, de Russische aartshertogin Maria Annenkova, die opslag verliefd was op de

“Dit is een vredige plek waar je je beschermd voelt. En eenmaal op het vasteland ben je weer in de realiteit”

rust en schoonheid. Als geadopteerde dochter groeide ze op aan het Russische hof, maar hier voelde ze zich pas echt thuis. Ze lieten omheiningsmuren bouwen rond het deel van het eiland dat het meest wordt geteisterd door wind, en enorme hoeveelheden vruchtbare grond komen die met roeiboten werden gebracht. Op de nog altijd rijke bodem groeien nu planten en bomen van dichtbij en ver: cactussen, hortensia’s, agaven, buxushagen, bougainville, citroen-, granaatappel- en sinaasappelbomen, kappertjesplanten en bijzondere palmen. Met grote dank aan Anna Maria de Ferrari, dochter van bovengenoemd koppel, die van reizen hield en vanuit de hele wereld planten en bomen meebracht. De Engelse cottagetuin is later aangelegd door Lady Charlotte. Als dochter van een Engelse graaf wilde ze iets dat aan haar thuisland deed herinneren. Er bloeien

dahlia’s, weelderige bloemen en rozen, in een kas groeien geraniums en orchideeën. “De cottagetuin die onze moeder aanlegde is een van mijn favoriete plekken”, zegt Alberta. Ze woont met haar gezin in een van de vijf appartementen in het huis, achter de schermen regelt ze alles wat met het eiland te maken heeft: rondleidingen, evenementen en tuin- en restauratiewerkzaamheden. “Met mijn gezin op het eiland wonen is de beste keuze die ik kon maken. De kinderen groeien op in de natuur, elke dag zoeken ze schatten of ze volgen nieuwsgierig vogels en vissen. Dit is een vredige plek waar je je beschermd voelt. En eenmaal op het vasteland ben je weer in de realiteit. Voor ons is het heel normaal om elke dag de boot te nemen, bijvoorbeeld om boodschappen te doen. In de winter is het soms best avontuurlijk op het meer, met harde wind. Maar altijd daalt er een >

TIP

Neem je de boot vanuit Gardone Riviera? Kijk dan (bij terugkomst) ook nog even in het hogergelegen deel van het dorp: Gardone Sopra. Hier staat de indrukwekkende kerk van San Nicola, met (aan de achterzijde) prachtig uitzicht op het meer en Isola del Garda. Voor de kerk is een pleintje met twee restaurants. De pasta carbonara in Ristorante Ulivi is goddelijk in z’n eenvoud.

Tragisch was de dood van zijn vrouw Anna Maria, die in 1924 op mysterieuze wijze verdween in de diepten van het meer

rust op me neer als ik hier het haventje binnenvaar. Dan is er de heerlijke geur van de bomen en bloemen. Dat is de magie van dit eiland, samen met de geschiedenis en ziel van deze plek.”

Tragische verdwijning

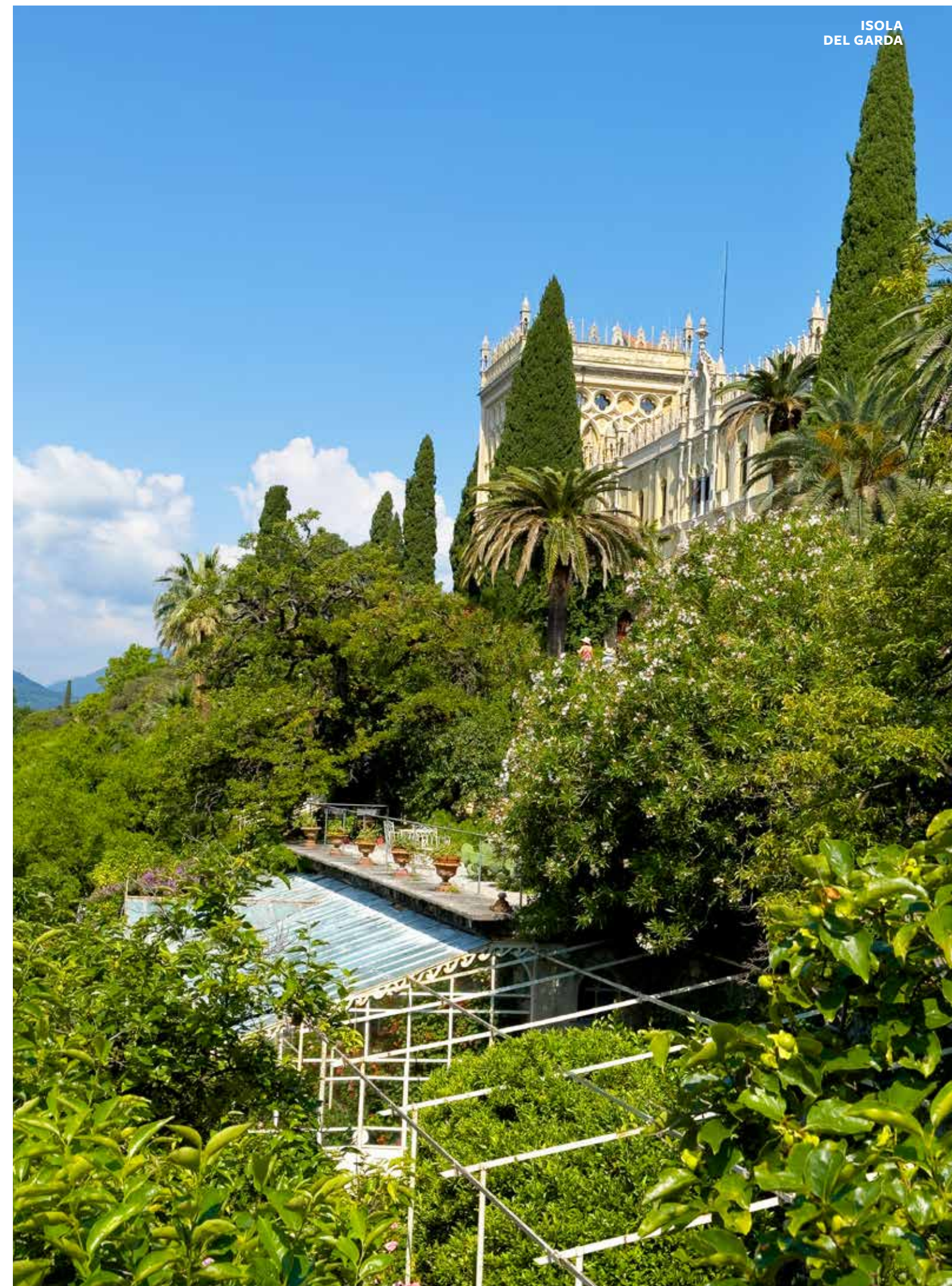
Er heeft zich hier inderdaad het een en ander afgespeeld. Het eilandje werd bevolkt door de Romeinen en was een piratenhol, tot de heilige Franciscus van Assisi hier een klooster stichtte. Een aantal eeuwen heette het ‘eiland van de monniken’. Zelfs dichter en filosoof Dante Alighieri bezocht het hoogstwaarschijnlijk in 1304. In ieder geval noemt hij het eilandje in zijn beroemde werk *De goddelijke komedie* als

plek waar de bisschoppen van Verona, Trento en Brescia tegelijkertijd de mis konden opdragen.

In het jaar 1795 besloot de regering van de Republiek Venetië het klooster op te heffen, waarna het eiland in bezit kwam van particuliere eigenaren. Markante aristocraten woonden hier, waaronder Scipione Borghese, echtgenoot van Anna Maria de Ferrari. Hij was zowel politicus als ontdekkingsreiziger en autocoureur.

Tragisch was de dood van zijn vrouw Anna Maria, die in 1924 op mysterieuze wijze verdween in de diepten van het meer. Vlak bij de haar zo geliefde plek. In een brief aan haar man en kinderen schreef >

Boven: gids Stefania; het heldere water bij de aanlegsteiger. Rechterpagina: de weelderige tuinen en de stijlvolle kas.

Net als in zoveel huishoudens zijn de groeispurten van de vier zonen en drie dochters op een houten deurpost afgestreept

ze ooit: “Ik hou, hou, hou van het eiland dat ik zo koester en waar ik zo graag terugkom.”

Muranoglas en porselein

Dit is een van de mooiste plekken aan het Gardameer. Van het huis zijn slechts enkele kamers te zien omdat de familie er woont. Net als de planten komt de antieke huisraad uit de hele wereld. De werk- en eetkamer hebben houten vloeren, er zijn geschilderde wanddecoraties en oosterse geweven tapijten. Boven de eettafel hangt een kroonluchter van Muranoglas, er is Delfts blauw porselein. En net als in zoveel huishoudens zijn de groeispurten van de vier zonen en drie dochters van Lady Charlotte op een deurpost afgestreept.

Uitzicht vanaf het terras op de diepergelegen Italiaanse en Engelse tuinen; de hooggelegen kerk van San Nicola in Gardone Sopra.

Een van de mooiste plekken is het enorme overdekte terras met uitzicht op de Italiaanse en Engelse tuinen en het meer. We worden getraakteerd op een koel drankje en brood met olijfolie van hun eigen olijfgaard op het vasteland. Stefania vertelt dat de familie Cavazza bijna geheel zelfvoorzienend is: de pitten van de olijven worden samen met houtsnippers op het eiland verbrand in een enorme biomassaketel die ’s winters het huis verwarmt. Terug vaart het witte taxibootje langs de andere kant van het eiland. Nog eenmaal met prachtig zicht op de villa. Ik denk aan de woorden van Alberta: “Vaak probeer ik mezelf wakker te schudden uit deze droom. Maar dan ontdek ik vol vreugde dat het werkelijkheid is.” •